

EL PROZAC ENTRA EN CRISI

“Prestigiosos estudis científics qüestionen seriosament la seva eficàcia”

“Els interessos comercials, la manca de recursos i la pressió assistencial poden haver afavorit la seva consolidació”

La pastilla més famosa del món no passa per un bon moment. La seva eficàcia ha estat posada seriosament en dubte per un article científic publicat a la prestigiosa revista *Public Library of Sciences*. L'equip d'investigadors que ha portat a terme l'estudi, encapçalat pel doctor anglès Irving Kirsch, ha fet una extensa revisió dels estudis que comparen el placebo-una substància sense cap efecte sobre la salut- amb els coneguts com a antidepressius de nova generació: els inhibidors selectius de la recaptació de la serotonina. Parlem de la *fluoxetina*, la *venlafaxina*, la *paroxetina*, la *sertralina* o el *citalopram*. Pel gran públic, més coneguts pel nom comercial: Prozac, Vandral, Seroxat, Motivan, Besitran o Prisdal, entre molts d'altres. Cal explicar que aquests medicaments es van concebre sota l'aixopluc de la hipòtesi, extensament difosa, que la causa de la depressió es troba en el desequilibri d'un neurotransmissor anomenat serotonina, implicat en els sentiments de felicitat.

Els resultats obtinguts en aquest estudi són inquietants. En casos de depressions lleus, els fàrmacs no mostren diferències significatives en relació al placebo, que és el mateix que dir que la seva eficàcia és comparable a la clàssica aigua amb sucre de l'àvia. Quan es tracta de depressions greus, demostren una lleugera superioritat. Això no obstant, aquesta no és atribuïble a les seves propietats terapèutiques sino al fet que el placebo resulta menys eficaç. Davant d'aquestes evidències, alguns professionals es posen les mans el cap i repliquen que hi ha multitud d'estudis que en proven l'eficàcia. L'equip de Kirsch apunta que els assajos clínics que han vist la llum ho han fet gràcies al patrocini de les grans empreses farmacèutiques les quals, oportunament, s'han encarregat de potenciar la hipòtesi del desajust neuroquímic.

Val a dir que les investigacions que posen les “pastilles de la felicitat” entre les cordes no són cap novetat. En una investigació publicada fa tres anys a la no menys prestigiosa *British Medical Journal*, es relacionava el consum d'antidepressius de nova generació amb els intents de suïcidi. Però no cal fer una revisió exhaustiva de la literatura

científica per valorar la conveniència de prendre antidepressius. Entre els seus desagradables efectes secundaris hi trobem un bon nombre de motius per rebutjar-los. Així doncs, cal considerar que la seva influència no només pot ser innocua sino també, en molts casos, perjudicial.

De quina manera puc superar una ruptura sentimental? Quins recursos tinc per sortir de la precarietat laboral? Sobrevisuré al càncer? M'acostumaré a viure amb dolor crònic? Podré pujar el meu fill tota sola? Com puc escapar d'un maltractament? Vet aquí una petita mostra dels interrogants que posen damunt la taula les persones amb depressió. La resposta és, massa sovint, una recepta estampada a corre-cuita per un facultatiu estressat. La pressió assistencial, la manca de recursos i els evidents interessos comercials són alguns dels motius pels quals el prozac i la seva família s'han acomodats plàcidament en el nostre sistema sanitari. Cal fer una reflexió profunda. La depressió, com la majoria de trastorns mentals, és una afecció polièdrica, complexa i multicausal. Malauradament, la seva incidència social està assolint cotes de pandèmia i s'estima que, en un futur, seran encara més persones qui la patiran. La psicoteràpia, l'educació en valors, les teràpies complementàries o les noves línies d'investigació són eines de futur per a tractar-la. És de calaix que no podem ventilar-ho tot a cop de recepta. I menys encara, emparant-nos en una hipòtesi que trontolla en els seus fonaments. Ha arribat l'hora que el Prozac s'agegui al divan del psicoanalista i qüestioni seriosament les raons de la seva existència. Necessitem més alternatives. El sofriment humà, cal recordar-ho, no hauria de ser un negoci de peixos grossos.

Clara Esquena i Freixas

Psicòloga Clínica

Col·legiada número 10.711

www.clarapsicologia.com

info@clarapsicologia.com